

Sosiaali- ja terveystoimialan yksiköt

TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT

Voimassa	1.4.2022 – 31.3.2032
Kumoo	Terveystoimialan asiakasmaksut PYSY046, 12.7.2021
Luokka	Talous
Avainsanat	asiakasmaksut, terveydenhuollon asiakasmaksut

Sisällysluettelo

1. Asiakasmaksujen määrittämisen perusteet.....	2
2. Terveystoimialan avohoito	3
2.1 Lääkäri- ja hoitajavastaanotto sekä terveydenhuollon ammattilaisten vastaanotot.....	3
2.2 Sarjahoito	3
2.3 Todistukset ja lausunnot.....	4
2.4 Isyystutkimukset	6
2.5 Seulontatutkimukset	6
3. Poliklinikka.....	6
4. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	7
5. Suun terveydenhuolto	7
6. Lyhytaikainen laitoshoido ja kuntoutushoito	9
7. Kotona annettavat palvelut.....	10
8. Rokotukset ja tarttuvien tautien hoito	11
9. Lääkinnällinen kuntoutus.....	12
9.1 Lääkinnällisen kuntoutuksen terapia	12
9.2 Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet.....	13
10. Hengityshalvauspotilaiden hoito.....	13
11. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu	14
12. Viitteet	15
13. Liitteet.....	16

1. Asiakasmaksujen määrittämisen perusteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusta säädetään laissa ja asetuksessa. Asiakkaalta perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia (AML 2 §). Kunta voi päättää periä laissa ja asetuksessa säädettyjä enimmäismaksuja pienempiä maksuja tai päättää kokonaan palvelun maksuttomuudesta.

Asiakasmaksujen perusteista ja rajoista päättää Helsingin kaupungissa sosiaali- ja terveyslautakunta (Hallintosääntö 10 luku 1 § mom. 3 kohta 1).

Helsingin kaupunginhallitus päätti 1.2.2016, ettei kaupunki tee asiakasmaksuihin valtioneuvoston asetuksessa (1350/2015) säädettyjä tasokorotuksia. Tämän johdosta Helsingin kaupunki ei peri asetuksen ja lain mahdollistamia terveydenhuollon tasamaksujen enimmäismaksuja. Helsingin kaupunki korottaa maksuja indeksin perusteella tai mikäli sosiaali- ja terveyslautakunta erikseen päättää maksujen korotuksista.

Sosiaali- ja terveystoimen toimialajohtaja päättää terveydenhuollon tasamaksujen indeksien perusteella tehtävistä korotuksista delegointipäätöksen 13.2.2018 § 34 perusteella.

Seuraavassa todetaan eräitä palveluja käyttäviä erityisryhmiä ja niitä koskevat maksukäytännöt:

- **Varusmiespalvelusta suorittavien** osalta puolustusvoimilta peritään todellisten kustannusten mukaiset maksut. Tämä koskettaa kaikkia kotikunnasta riippumatta. Palvelun saajalta ei peritä asiakasmaksua, lisätietoja PYSY023.
- **Siviilipalvelusta suorittavien** osalta palvelupaikalta peritään todellisten kustannusten mukaiset maksut. Tämä koskettaa kaikkia kotikunnasta riippumatta. Palvelun saajalta ei peritä asiakasmaksua, lisätietoja PYSY023.
- **Ulkomailta tulevien** oikeudesta hoitoon, maksut ja korvaukset (sisältää pakolaiset ja turvapaikanhakijat, paperittomat tulossa tähän) lisätietoja PYSY011.
- **Ulkokuntalaisten** terveydenhuollosta laskuttamisesta lisätietoja PYSY023.
- **Liikennevahinko- ja työtapaturmapotilaiden** hoitokustannuksista ja menettelytavoista lisätietoja PYSY095.

2. Terveysaseman avohoito

2.1 Lääkäri- ja hoitajavastaanotto sekä terveydenhuollon ammattilaisten vastaanotot

Käynti terveysasemalla	Asiakasmaksu
Lääkärinvastaanotto	Maksuton (Kvsto 28.12.2012 § 382)
Sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kättilön vastaanotto	Maksuton (AML 5 §)
Äitiys- ja neuvolakäynnit	Maksuton (AML 5 §)
Käynti, jonka syynä mielenterveyteen liittyvä vaiva	Maksuton (AML 5 §)

Terveyskeskuksen lääkärintervastaanotosta ei peritä asiakkaalta maksua (Kvsto 28.11.2012 § 382). Terveyskeskuksen lääkärintervastaanotosta ei peritä asiakasmaksua myöskään ulkokuntalaisilta tai Suomen ulkopuolelta tulevilta (Kvsto 13.6.2018 § 185). Ulkomaalaisilta perittävistä maksuista ja laskutuksesta lisää pysyväisohjeessa PYSY011 sekä ulkokuntalaisilta perittävistä maksuista ja laskutuksesta pysyväisohjeessa PYSY023.

Sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, kättilön vastaanotosta tai äitiys- ja neuvolakäynneistä ei peritä asiakkaalta maksua (AML 5 §).

Terveydenhuollon avosairaanhoito, kun käynnin syynä on mielenterveyteen liittyvä vaiva, on aina maksutonta asiakkaalle.

Terveysaseman terveydenhuollon ammattilaisten vastaanotot ovat maksuttomia kaiken ikäisille asiakkaille. Terveysasemalla järjestetään seuraavia:

- fysioterapia,
- toimintaterapia,
- jalkaterapia ja -hoito,
- puheterapia,
- ja ravitsemusterapia.

2.2 Sarjahoito

Sarjahoidosta peritään vain yli 18-vuotiaalta asiakkaalta 9,10 euroa hoitokerralta. Maksu saadaan periä enintään 45 hoitokerralta (ei sairauskohtaisesti) kalenterivuodessa. Jos sarjahoitoa annetaan ryhmässä, asiakasmaksu peritään vain sarjahoidon ensimmäiseltä hoitokerralta, jolloin hoidontarvearvio ja hoitosuunnitelman tehdään.

Sarjahoidosta ei peritä asiakkaalta maksua mielenterveytyössä annetussa sarjahoidossa eikä terveysasemalla sarjahoitona annetusta hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriöhoidosta sekä säde- ja sytostaattihoidosta.

Maksut, jotka peritään enintään määrättyiltä hoitokerroilta tai hoitopäiviltä kalenterivuodessa (esim. sarjahoitomaksu) otetaan huomioon riippumatta siitä, onko hoito saatu yhdessä tai useammassa kunnassa. Potilaan on osoitettava saamiensa hoitokertojen tai hoitopäivien määrä.

2.3 Todistukset ja lausunnot

Lääkärin ja hammaslääkärin todistuksista peritään asiakkaalta todistusten ja lausuntojen vaativuuden mukaan maksut seuraavasti luokiteltuina.

Todistus tai lausunto	Asiakasmaksu
Ajokorttitodistus	49,20 euroa
Laajat tai muutoin perusteelliset ja aikaa vievät (esim. B-lausunto)	40,90 euroa
Edellä mainittuja suppeammat, kuitenkin melko runsaasti työtä tai asiantuntemusta vaativat	33,50 euroa
Suppeat	19,70 euroa

Laajoja todistuksia ja lausuntoja ovat esimerkiksi seuraavat:

- lääkärinlausunto E,
- lääkärinlausunto terveydentilasta (T-todistus),
- puolustusvoimien terveystarkastuslomake vapaaehtoisena palvelukseen tai YK-joukkoihin hakeville,
- edunvalvojaksi hakeutuvan itsensä pyytämä lausunto,
- B-lausunto rintamaveteraanin puolisolle rintamaveteraanin kuntoutukseen,
- adoptiotodistus,
- lakisääteiset opiskelupaikan saantiin liittyvät todistukset,
- lääkärinlausunto ampuma-ase lupaa varten (jos liittyy työhön),
- autoveronpalautus invalideille,
- kuljetustukitodistus (vammaispalvelu- tai sosiaalihuoltolain mukainen),
- C-lausunto (esimerkiksi lapsen tai eläkkeensaajan hoitotukea varten).

Edellä mainittuja suppeampia todistuksia ja lausuntoja ovat esimerkiksi seuraavat:

- lääkärinlausunto liikkumisesteisen pysäköintitunnusta varten (invapysäköinti)
- joukkoliikenteen kantakortti (HSL alennusta varten).

8.3.2022

Lääkärinlausunnosta tai –todistuksesta ei peritä maksua, kun se annetaan:

- 1) asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi
  - o Hoidolla tarkoitetaan potilaan a) terveyden palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, joita b) suorittavat terveydenhuollon ammattihenkilöt tai c) suoritetaan terveydenhuollon toimintayksikössä (potilaslaki 2 §:n kohta 2).
- 2) sairausvakuutuslain 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai
- 3) lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään mainitun lain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen

Edellä todettu tulee ottaa huomioon myös somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikalla kuin psykiatrisessa toiminnassa.

Seuraavista todistuksista ja lausunnoista ei peritä maksua asiakkaalta:

- rintamaveteraanien kuntoutuksesta kirjoitettu B-todistus
- työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten tehty lausunto (vaikka sen perusteella voisi hakea myös KELA:n päivärahaa, yleensä A-todistus, B-lausuntonkin voi olla tällä perusteella maksuton, lausunnon tarkoitus on merkittävä lomakkeelle),
- toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten (lähete),
- joukkorokotuksen yhteydessä annettava todistus,
- vanhemmille lapsen sairaudesta annettava suppea todistus,
- neuvola- ja kouluterveydenhuoltotoimintaan liittyvä todistus,
- asiakkaan kuljetuksesta tai saattajan tarpeesta sairausvakuutuksen korvauksen hakemista varten annettu todistus,
- pitkäaikaishoidon laitospaikan hakemiseen liittyvä lääkärinlausunto (lausunto liittyy tällöin potilaan hoitoon SAS-järjestelmän puitteissa, lausunto on maksuton silloinkin, kun henkilö hakee itse maksavana yksityistä laitoshoitopaikkaa),
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa lääketieteellisesti perusteltua kuntoutusta varten kirjoitettu B-lausunto,
- holhousviranomaisen (valtion oikeusaputoimisto) tai tuomioistuimen pyytämä lausunto edunvalvonta-asian tai edunvalvontavaltuutusasian käsittelyä varten,
- yleisvaarallisen tartuntataudin ja muun maksuttomaan hoitoon oikeuttavan sukupuoliteitse tarttuvan taudin hoitoon liittyvää todistusta,
- hengityshalvauspotilaan hoitoon liittyvää lääkärintodistusta ja lausuntoa,
- muu asiakkaan sairauden hoidon vuoksi tarpeellisen hoidon suorittamista varten tehty todistus tai lausunto.

Mikäli sama todistus sisältää maksuttoman osan ja hoitoon liittymättömän muuten maksullisen osan, peritään todistuksesta maksu hoitoon liittymättömän maksullisen osan perusteella.

Lääkärille lääkärintodistuksista ja lausunnoista maksettavat palkkiot määräytyvät Kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti ja ne poikkeavat merkittävästi niistä todistus- ja lausuntopalkkioista, joita potilaalta peritään. Näitä palkkioita tämä ohje ei koske.

2.4 Isyystutkimukset

Tuomioistuimen tai lastenvalvojan määräämät oikeusgeneettiset isyystutkimukset ovat tutkittavalle maksuttomia.

Kustannukset laskutetaan oikeusministeriön alla olevista asetuksissa määritellyillä korvausperusteilla: Valtioneuvoston asetus 1426/2001 eräiden veri- ja muita periytyviä ominaisuuksia koskevien oikeuslääketieteellisten tutkimusten korvausperusteista ja valtioneuvoston asetus 1276/2015 oikeusgeneettisistä isyystutkimuksista ja lääketieteellisestä selvityksestä.

2.5 Seulontatutkimukset

Irtoisolotutkimukset (Papa-koe) ja mammografiatutkimus ovat asiakkaille maksuttomia. Helsingin kaupunki hyödyntää ulkoisia palveluntuottajia seulontatutkimuksien toteutukseen (HUSLAB, Synlab).

3. Poliklinikka

Somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikan (esim. sisätautien, geriatrian poliklinikka) käynnistä peritään yli 18-vuotiaalta 33,10 euroa.

Poliklinikan käyntimaksua ei peritä alaikäiseltä, psykiatrasta hoitoa saavalta potilaalta, rintamaveteraanilta tai sotainvalidilta eikä niissä tilanteissa, jos potilas otetaan sairaalaan poliklinikkakäyntipäivänä.

Poliklinikkamaksu peritään silloin, kun potilas ohjataan sosiaali- ja terveystoimialan somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikalta tutkimuksiin ja jatkohoitoon HUSiin sekä silloin kun potilas on ohjattu sosiaali- ja terveystoimialan erikoissairaanhoidon poliklinikalle terveysasemalta tai terveys- ja hyvinvointikeskuksesta.

Liitteessä 2 on **poliklinikkamaksujen tulkintaohje**, jossa on yksityiskohtaisesti otettu kantaa eräisiin poliklinikoilla tehtäviin hoito- ja tutkimustoimenpiteisiin.

4. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Terveys- ja hoitolain 16 §:n mukainen **kouluterveydenhuolto** on maksutonta kaikenikäisille oppilaille, myös yli 18-vuotiaille perusopetuksessa oleville.

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat erikoistutkimukset ovat asiakkaalle maksuttomia. Erikoistutkimuksia ovat seuraavat:

- 1) ao. erikoislääkärin suorittama näön tai kuulon tutkimus, tällaisen lääkärin määräämä laboratorio- tai röntgen tai muu vastaava tutkimus mukaan luettuna
- 2) mielenterveyden selvittämiseksi tehty psykiatrin tutkimus
- 3) psykologin suorittama tutkimus.

Ulkokuntalaisen oppilaan kotikunta on velvollinen korvaamaan em. tutkimusten kustannukset. Ulkokuntalaisen oppilaan kiireellisestä avosairaanhoidosta ja kiireellisestä hammashoidosta ovat oppilaalle maksuttomia. Niistä laskutetaan oppilaan kotikuntaa todellisten kustannusten mukaisesti (kts. lisää PYSY023).

Terveys- ja hoitolain 17 §:n mukainen **opiskeluterveydenhuolto** on maksutonta.

Koulussa, koulumatkalla ja majoituksessa sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksuton. Oppilastapaturmien hoidosta palvelun antanut sosiaali- ja terveystoimialan yksikkö lähettää laskun kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, joka anoo korvaukset vakuutusyhtiöltä.

Koululaisilta ja opiskelijoilta peritään muusta sairaanhoidosta ja poliklinikkakäynneistä samat maksut kuin muultakin väestöltä.

5. Suun terveydenhuolto

Seuraavilta asiakkailta ei peritä suun terveydenhuollon palveluista maksuja:

- Alle 18-vuotiaat
- Rintamaveteraaneilta ja henkilöiltä, jolla on todistus miinanraivaustehtävään osallistumisesta (AML 9 §) ei peritä maksua hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä.
- Laitoksessa hoidettavalta asiakkaalta ei peritä maksua hammassairauksien hoidosta, joka on asiakkaan muun sairauden hoitamiseksi tai lääkityksen vuoksi tarpeellinen, minkä tulee ilmetä lääkärin antamasta lähetteestä.
- Säännöllisen kotihoidon asiakkailla kotona annettava suun terveydenhoito sisältyy kotihoidon asiakasmaksuun.

Suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta 18 vuotta täyttäneeltä perittävät maksut perustuvat pääosin THL:n ylläpitämän [suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen toimenpiteiden vaativuusluokkaan](#).

8.3.2022

Toimenpidekohtaisten maksujen (kts. lisää liitteessä 1) lisäksi käynniltä peritään perusmaksu, jonka suuruus riippuu hoidonantajasta seuraavan mukaisesti.

Hoidontaja	Asiakasmaksu
suuhygienisti	8,20 euroa
hammaslääkäri	10,50 euroa
erikoishammaslääkäri	15,40 euroa

Sosiaali- ja terveystoimialan suun terveydenhuollossa toteutettavasta **suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta** (asiakasmaksuasetus 9 a §) peritään tavanomaisen maksujen sijasta 33,10 euron poliklinikkamaksu tai päiväkirurgian 108,80 euron maksu silloin, kun tutkimuksen ja hoidon perusteena on:

- hampaiston, leukojen ja kasvojen kehityshäiriö
- vaikea, toimintaa häittävä laaja-alainen synnynnäinen hampaistopuutos tai kehityshäiriö
- pään ja leukojen alueen kiputila
- kaulan ja pään alueen säteilytys tai sytostaattihoito
- muu kuin hammassairauden takia välttämätön suun hoito.

Kun tutkimuksen tai hoidon perusteena on jokin edellä a - e kohdissa mainituista syistä ja kyseessä on lisäksi suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoito, potilaalta peritään:

- päiväkirurgian maksu silloin, kun kyseessä on toimenpide, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonen sisäisesti annettavaa lääkitystä ja
- muissa tapauksissa poliklinikkamaksu.

Edellä mainittuun ryhmään kuuluvalla asiakkaalla ei peritä edellä lueteltuja päiväkirurgia- tai poliklinikkamaksua tavanomaisesta hammashoidosta.

Jos potilasta laskutetaan suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta asiakasmaksuasetuksen 9 a §:n mukaisesti, tulee ylihammaslääkäriin tehdä päätösluettelossaan päätös ja tieto päätöksestä sekä hoitojaksosta/jaksoista, joita päätös koskee, merkitä potilasasiakirjaan.

Tilapäisen kotihoidon asiakkaalle kotona annettavasta hammashoidosta peritään 18 vuotta täyttäneeltä 15,20 euroa hammaslääkäriin käynnistä ja 9,60 euroa hammashoitajan käynnistä (Kuntaliiton soveltamisohje liittyen suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen koodiin WYA20).

6. Lyhytaikainen laitoshoido ja kuntoutushoido

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta, lyhytaikaisesta psykiatrisesta laitoshoidosta ja vammaisen henkilön kuntoutushoidosta peritään seuraavat maksut.

Palvelu		Asiakasmaksu	Asiakasmaksu maksukaton täytyttyä
Lyhytaikainen laitoshoido	1 hoitovuorokausi	39,30 euroa	18,10 euroa
	Päivä- tai yöhoidon maksu (osavuorokautinen)	18,10 euroa	18,10 euroa
	Omaishoitajan lakisääteinen vapaa	11,60 euroa	Ei kerrytä maksukattoa
Lyhytaikainen psykiatrisen laitoshoido	1 hoitovuorokausi	18,10 euroa	18,10 euroa
Vammaisen henkilön kuntoutushoido	1 hoitovuorokausi	13,60 euroa	Maksuton

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään 39,30 euroa asiakkaalta hoitopäivältä.

Päivä- ja yöhoidosta peritään 18,10 euroa asiakkaalta. Maksua ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, mutta osittaisesta ylläpidosta (esim. ruokailupalveluista) peritään 18,10 euroa hoitopäivältä.

Päivä- ja yöhoidon maksu peritään kotoa käsin sairaalassa lääkitystä varten käyvälle annetusta **suonensisäisestä (iv) lääkityksestä** kultakin hoitokerralta.

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi järjestetystä laitoshoidosta peritään 11,60 euroa vuorokaudelta, vaikkei hoito kestäisi täyttä vuorokautta.

Psykiatrisen toimintayksikön asiakkaalta, joka tarvitsee lyhytaikaista laitoshoidoa, peritään lyhytaikaisen psykiatrisen laitoshoidon asiakasmaksu 18,10 euroa hoitopäivältä. Hoitopäivämaksua ei peritä mielenterveyslain 9 §:n nojalla järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua henkilöä ei tarkkailun perusteella määrätä lain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Lyhytaikaisen laitoshoidon ja lyhytaikaisen psykiatrisen laitoshoidon asiakasmaksut kerryttävät maksukattoa (lukuun ottamatta omaishoitajan vapaan ajaksi järjestettyä laitoshoidon asiakasmaksua). Sen jälkeen kun 692 euron suuruinen vuotuinen maksukatto (2022) on täyttynyt, peritään ylläpitomaksuna 18,10 euroa vuorokaudelta.

Vammaisen henkilön kuntoutushoidon asiakasmaksu kerryttää maksukattoa. Sen jälkeen kun 692 euron suuruinen vuotuinen maksukatto (2022) on täyttynyt, asiakkaalta ei peritä asiakasmaksua ko. palvelusta.

8.3.2022

Alle 18-vuotialta ei peritä lyhytaikaisen laitoshoidon, kuntoutushoidon eikä päivä- tai yöhoidon maksua siltä osin, kun hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Hoitopäivämaksun osalta tulee huomioida seuraavat:

- Hoitopäivämaksu peritään tulo- ja lähtöpäivältä, kuitenkin vain kerran kalenterivuorokaudessa.
- Jos potilas siirtyy välittömästi kunnalliseen laitoshoittoon toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua lähtöpäivältä.
- Jos potilas siirtyy laitoksesta muuhun kuin kunnalliseen laitoshoittoon (esim. palveluasuntoon tai yksityiseen sairaalaan omalla kustannuksellaan) lähettävä laitos laskuttaa potilaalta myös lähtöpäivän.
- Lomatilanteissa hoitopäivämaksu peritään sekä tulo- että lähtöpäiviltä, ei kuitenkaan koko päivän kestävältä lomapäiviltä.
- Mikäli potilas on kirjoitettu sairaalaan sisälle ja lähtee sairaalasta tulopäivänä, peritään häneltä hoitopäivämaksu.
- Mikäli potilas siirretään eri vuorokauden aikana poliklinikalta suoraan vuodeosastolle, peritään poliklinikkamaksu ja sisäänkirjoituspäivästä lukien hoitopäivämaksu.
- Mikäli potilas ei koekotiutuksen jälkeen palaa enää laitoshoittoon, peritään häneltä hoitopäivämaksu vain koekotiutuksen alkamispäivään (se mukaan lukien) saakka.
- Jos asiakas siirtyy pitkäaikaisesta palvelusta lyhytaikaiseen laitoshoittoon, häneltä ei peritä pitkäaikaisesta palvelusta maksua lyhytaikaisen laitoshoidon ajalta (AML 10 k §).

Vammaiselle henkilölle terveydenhuoltolain 29 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetusta laitoshoitona annetusta kuntoutushoidosta peritään asiakkaalta 13,60 euroa hoitopäivältä. Muilta kuin edellä tarkoitetuilta vammaisilta henkilöiltä peritään kuntouttavasta hoidosta lyhytaikaisen laitoshoidon maksu eli 39,30 euroa hoitopäivältä.

Sairaankuljetus

Lääkärin määräämästä sairaankuljetusajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon ei peritä maksua asiakkaalta.

7. Kotona annettavat palvelut

Tilapäisistä kotona annettavista palveluista (kotihoito, kotisairaanhoito, kotisairaala, lapsiperheiden kotipalvelu) perittävistä maksuista on pysyväisohjeessa PYSY069.

Jatkuvista ja säännöllisistä kotona annettavista palveluista perittävistä maksuista on pysyväisohjeessa PYSY147.

8. Rokotukset ja tarttuvien tautien hoito

Seuraavat rokotukset ovat asiakkaalle maksuttomia:

- yleiseen rokotusohjelmaan kuuluvat rokotukset (Lasten ja nuorten rokotusohjelma, Aikuisten rokotusohjelma)
- kansalliseen rokotusohjelmaan sisältyvät rokotukset,
- yleiset vapaaehtoiset rokotukset,
- rokotukset Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa,
- pakolliset rokotukset sekä
- työntekijöille ja opiskelijoille tarkoitetut rokotukset ovat maksuttomia (kts. tarkemmin tartuntatautilaki 44 - 48 §).

Seuraavien tarttuvien tautien hoito on asiakkaalle maksutonta:

- yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet
- yleisvaaralliselle tartuntataudille altistuneeksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteeni sekä eristäminen
- valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätyt lääkkeet
- HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus, hoito sekä hoitoon ja ehkäisyyn määrätyt lääkkeet.

Em. sairauksien tutkimus ja hoito ovat aina asiakkaalle maksuttomia riippumatta hoitopaikasta, vaikka diagnoosi vahvistuu myöhemmin.

Käytännössä käyntimaksut jätetään perimättä asiakkaan tulosyystä riippumatta aina, kun lääkäri epäilee oireiden syyksi edellä mainittua tautia ja tutkimuksia tehdään ensisijaisesti ko. taudinsyyn varmentamiseksi. Mikäli taas asiakas on tullut tutkimukseen jonkin muun syyn kuin edellä mainittujen vuoksi ja lääkäri tutkituttaa taudinaiheuttajia, potilaalta peritään käyntimaksu.

Mikäli myöhemmin ilmenee, ettei kyseessä ollutkaan maksuttomaan hoitoon ja tutkimukseen oikeuttava tarttuva tauti, laskutetaan käyntimaksut jälkikäteen. Kuitenkin yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus on asiakkaalle maksutonta riippumatta siitä, osoittautuuko testitulokset positiiviseksi vai negatiiviseksi.

Virheellisesti peritty käyntimaksu kuitenkin palautetaan aina asiakkaan pyynnöstä, mikäli osoittautuu, että kyseessä olikin maksuttomaan hoitoon oikeuttava em. tauti.

Jos em. potilas on hoidossa muusta syystä, hoito ei ole maksutonta (kuin tartuntatautilääkkeiden osalta).

Yleisvaarallisia tartuntatauteja ovat:

EHEC-bakteerin aiheuttama tauti, hepatiitti A, hepatiitti E, A-tyypin influenssaviruksen H5N1- tai H7N9-alatyypin taikka muun uuden tai harvinaisen alatyypin aiheuttama tauti, isorokko, kolera, kuppa, kurkkumätä, lavantauti,

8.3.2022

pikkulavantauti ja muu salmonelloihin kuuluvan bakteerin aiheuttama tauti, meningokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus, pernarutto, polio, rutto, SARS ja MERS, shigellapunatauti, tuberkuloosi, tuhkarokko, Ebola, Lassa, Marburg, Krimin-Kongon verenvuotokuume ja muut virusten aiheuttamat verenvuotokuumeet.

Valvottavia tartuntatauteja ovat:

botulismi, Creutzfeldt-Jakobin tauti, ekinokokkoosi, hemofiluksen aiheuttamat vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus, hepatiitti B, hepatiitti C, hinkuyskä, hiv-infektio, sukupuoliteitse leviävät klamydiainfektiot, keltakuume, legionelloosi, listerioosi, lepra ja muu mykobakteeritauti kuin tuberkuloosi, malaria, pneumokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus, puutiaisaivokuume, vesikauhu (raivotauti), rotavirusinfektio, sankkerit, sikotauti, tetanus, tippuri, vihurirokko.

Huom. Lisää yleisvaarallisista ja valvottavista tartuntataudeista sekä ajantasainen listaus löytyy [THL:n sivuilta](#).

9. Lääkinnällinen kuntoutus

9.1 Lääkinnällisen kuntoutuksen terapia

Terapiaa voidaan järjestää myös **lääkinnällisenä kuntoutuksena**. Lääkinnällisen kuntoutuksen terapian vastaanottokäynnistä peritään vain yli 18-vuotiaalta 9,10 euron asiakasmaksu, kotikäynnistä peritään 9,60 euron asiakasmaksu.

Lääkinnällisenä kuntoutuksena järjestetään seuraavia:

- fysioterapia,
- allasterapia,
- toimintaterapia,
- lymfaterapia,
- puheterapia
- ja neuropsykologinen kuntoutus.

Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus ja kuntoutusohjaus ovat potilaalle maksuttomia.

Säännölliselle kotihoidon asiakkaalle kotona annettavan lääkinnällisen kuntoutuksen maksut sisältyvät kotihoidon maksuun. Tilapäisen kotihoidon asiakkaalta peritään kotona annettavasta lääkinnällisestä kuntoutuksesta erikseen 9,60 euroa kerta. Ensiarviointiin liittyvä käynti (tai käynnit) on maksuton.

Lääkinnällistä kuntoutusta voidaan antaa sarjahoitona (kts. luku 2.2).

9.2 Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet, niiden tarpeen arviointi, sovitus, käytön opetus sekä huolto ovat aina käyttäjälleen maksuttomia palveluita. Apuvälineen luovuttanut toimintayksikkö ei kuitenkaan korvaa korjauksia tai huoltoja, jotka käyttäjä on itse tilannut ulkopuoliselta taholta ilman apuvälineen omistavan terveydenhuollon yksikön lupaa.

Apuvälineen kuljettaminen on aina käyttäjän tai hänen lähipiirinsä vastuulla, lukuun ottamatta kooltaan suurien tai painavien apuvälineiden kuljettamista, joiden kuljetuksesta sovitaan erikseen apuvälinepalveluiden kanssa. Poikkeuksena ovat apuvälineiden muuttokuljetukset, joista asiakas vastaa omakustanteisesti.

Apuvälinepalveluihin liittyviin käynteihin asiakas voi käyttää Kela-taksia. Erityiskulkuneuvon, kuten invataksin tarpeellisuudesta voi pyytää apuvälinepalveluista erillisen todistuksen. Kela ei kuitenkaan korvaa pelkkää apuvälineen kuljettamista ilman asiakasta.

Huolimattomasta tai ohjeiden vastaisesta käytöstä tai säilytyksestä seuranneen apuvälineen rikkoutumisen aiheuttamat kulut voidaan periä asiakkaalta vahingonkorvauslain perusteella. Myöskin palauttamatta jätetyistä apuvälineistä voidaan asiakasta laskuttaa apuvälineen käyvän arvon verran.

Hoitoon liittyvät apuvälineet ovat kuitenkin asiakkaalle maksullisia silloin kun apuvälineen tarve aiheutuu

- työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015),
- maatalousyrittäjien työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015),
- sotilasvammalain (404/48),
- liikennevakuutuslain (460/16),
- potilasvahinkolain (585/86) tai
- näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista.

10. Hengityshalvauspotilaiden hoito

Hengityshalvauspotilaalle järjestetty kunnallinen hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. Hoito tulee järjestää sairaalassa tai potilasta sairaalan kirjoista poistamatta kotihoidossa.

Hengityshalvauspotilaaksi katsotaan henkilö, joka tarvitsee hengityshalvauksen johdosta pitkäaikaista hoitoa hengityshalvauslaitteessa tai lyhytaikaisempaakin hoitoa hengityshalvauslaitteessa edellyttävä hengityshalvaus, milloin se on

8.3.2022

aiheutunut poliosta tai sellaisesta muusta tartuntataudista, jonka sosiaali- ja terveysministeriö katsoo polioon verrattavaksi.

Helsingiläiset hengityshalvauspotilaat ovat sisäänkirjoitettuja HUSiin, mutta jos tällaista potilasta hoidetaan kotona ja hän tällöin käyttää jotakin Sosiaali- ja terveystoimialan avohoidon palvelua, häneltä ei peritä potilasmaksuja palvelujen käytöstä

11. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä käynnistä voidaan periä 18 vuotta täyttäneeltä 50,80 euroa (eli ns. "sakkomaksu"). Sääntely koskee terveydenhuollon palveluihin varattuja vastaanottoaikoja, eli kaikkia terveydenhuollon ammattilaisten toteuttamia itsenäisiä vastaanottoja sekä tutkimus- tai hoitokäyntejä terveydenhuollon palveluissa sekä niitä vastaavia etäyhteydellä toteutettuja palveluita.

Maksu peritään seuraavista avoterveydenhuollon terveydenhuollon ammattihenkilön antamista palveluista:

- lääkärin ja hoitajan vastaanotolta
- fysioterapeutin, toimintaterapeutin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanotolta
- hammaslääkärin, suuhygienistin ja hammashoitajan vastaanotolta
- erikoissairaanhoidon avohoidon käynneiltä
- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon vastaanotolta
- edellä mainituiden etävastaanottoajoilta

Maksua ei saa kuitenkaan periä silloin, kun varatun ajan peruuttamatta jäämiseen on hyväksyttävä syy tai maksun periminen muutoin olisi kohtuutonta (Asiakasmaksulaki 3 §) (ks. ohje Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu PYSY084).

12. Viitteet

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 15.2.2022 § 26 Sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistukset 1.4.2022 lukien ja sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistamisista päättämisen delegoiminen
Toimialajohtajan päätös 8.12.2021 § 235 Terveystoimialan asiakasmaksujen indeksitarkistukset
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 11.5.2021 § 95 Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen maksuperusteiden määrittäminen asiakasmaksulain osauudistuksen mukaisesti 1.7.2021 alkaen
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 13.2.2018 § 34
Kaupunginhallitus, 1.2.2016 § 98F maksut peritään vain indeksien mukaisina korotettuina
Khs:n 1.2.2016 päätöksen linjaus 1: Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasmaksulain ja -asetuksen mukaiset maksut peritään vain indeksien mukaisesti korotettuna
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734
Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/912
Kansanterveyslaki 66/1972
Kuntaliiton soveltamisohje liittyen suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen koodiin WYA20
Laki päihtyneiden käsittelystä 461/1973
Liikennevakuutuslaki 460/2016
Maatalousyrittäjien työtaturma- ja ammattitautilaki 873/2015
Mielenterveyslaki 1116/1990
Potilasvahinkolaki 585/1986
Sosiaali- ja terveysministeriön ilmoitus eräistä indeksillä tarkistetuista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista, 23.11.2017
Sotilasvammalaki 404/1948
Suun terveydenhuollon toimenpideluokitus, THL
Terveystoimialan päätös 1326/2010
Työtaturma- ja ammattitautilaki 459/2015
Valtioneuvoston asetus eräiden veri- ja muita periytyviä ominaisuuksia koskevien oikeuslääketieteellisten tutkimusten korvausperusteista 1426/2001
Valtioneuvoston asetus 1276/2015 oikeusgeneettisistä isyystutkimuksista ja lääketieteellisestä selvityksestä
Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta, 23.11.2017
Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista 146/2017

8.3.2022

Lisätietoja:

Kehittämissuunnittelija

Asiakasmaksupäällikkö
Juridisen tuen lakimies

sosiaali- ja terveystoimialan
toimialajohtaja

hallintojohtaja

13. Liitteet

Liite 1. Terveystoimialan tasasuuruiset asiakasmaksut, TAJ päätös 8.12.2021 § 235

Liite 2. Poliklinikkamaksujen tulkintaohjeita

8.3.2022

Liite 1. Terveystuollon tasasuuruisset asiakasmaksut, TAJ päätös 8.12.2021 § 235

Palvelu	Asiakasmaksu 1.4.2022 lukien
Tilapäinen kotisairaanhoido, kotisairaalahoido, kotihoito (lääkäri)	15,20 e
Tilapäinen kotisairaanhoido, kotisairaalahoido, kotihoito (muu kuin lääkäri)	9,60 e
Lääkejakelu	9,60 e
Fysioterapia (fysikaalinen hoito)	9,10 e
Sarjassa annettava hoito	9,10 e
Sairaalan poliklinikkamaksu	33,10 e
Päiväkirurgian maksu	108,80 e
Lyhytaikainen laitoshoido	39,30 e
Lyhytaikainen laitoshoido: psykiatrian hoitopäivämaksu	18,10 e
Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu maksukaton ylittymisen jälkeen	18,10 e
Päivä- ja yöhoito	18,10 e
Kuntoutushoido	13,60 e
Omaishoitajan vapaan ajalta perittävä maksu	11,60 e
Lääkärintodistus	19,70 e
Lääkärintodistus	33,50 e
Lääkärintodistus	40,90 e
Lääkärintodistus ajo-oikeutta varten	49,20 e
Lastensuojelun maksu	1477,10 e

8.3.2022

Suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta 18 vuotta täyttäneeltä perittävät perusmaksut ja erät yleisimpien toimenpiteiden maksut

Palvelu	Asiakasmaksu 1.4.2022 lukien
Käynnin perusmaksu	
Perusmaksu, suuhygienisti	8,20 e
Perusmaksu, hammaslääkäri	10,50 e
Perusmaksu, erikoishammaslääkäri	15,40 e
Proteettiset toimenpiteet	
Proteesin pohjaus	44,20 e
Proteesin korjaus	30,20 e
Akryyliosa ja kokoproteesi	147,70 e
Kruunut ja sillat hampailta	147,70 e
Rankaproteesi	179,30 e
Tutkimukset ja terveystarkastukset	
Suun tutkimus, suppea	6,80 e
Suun perustutkimus	15,20 e
Suun tutkimus, laaja	30,20 e
Suun erityistutkimus	30,20 e
Ehkäisevä suun terveydenhoitokäynti	6,80 e
Hampaan kiinnityskudossairauden hoito	
Parodontologinen hoito, erittäin suppea	6,80 e
Parodontologinen hoito, suppea	15,20 e
Parodontologinen hoito	30,20 e
Parodontologinen hoito, pitkäkestoinen	30,20 e
Parodontologinen hoito, erittäin pitkäkestoinen	44,20 e
Parodontologinen hoito, komplisoitunut sairaus. eritt. vaativa	62,00 e

8.3.2022

Paikkaushoidot	
Pieni täyte	15,20 e
Yhden pinnan täyte	15,20 e
Kahden pinnan täyte	30,20 e
Kolmen tai useamman pinnan täyte	30,20 e
Hammasterä tai hammaskruunu	44,20 e
Suun ulkopuolella valmistettu kahden pinnan täyte	44,20 e
Suun ulkopuolella valmistettu kolmen tai neljän pinnan täyte	62,00 e
Hampaan juurenhoito	
Hampaan juurikanavien avaus ja laajennus	15,20 e
Hampaan juurikanavien avaus ja laajennus, vaativa	30,20 e
Hampaan juurikanavien avaus ja laajennus, erittäin vaativa	30,20 e
Hampaan juurikanavien. avaus ja laajennus, erittäin vaativa ja pitkäkestoinen	44,20 e
Hampaan juurentäyttö, 1-juurikanavainen hammas	15,20 e
Hampaan juurentäyttö muu	30,20 e
Kirurgiset toimenpiteet	
Hampaan poisto	15,20 e
Vaativa hampaan poisto ilman leikkausta	30,20 e
Hampaan poistoleikkaus	44,20 e
Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan	
0-2	6,80 e
3-4	15,20 e
5-7	30,20 e
8-10	44,20 e
11-	62,00 e

8.3.2022

Liite 2. Poliklinikamaksujen tulkintaohjeita

Toimenpide	Potilas maksaa	Potilas EI maksaa	Muuta
Hoitajan vastaanotto sisätautien poliklinikalla	x		Maksua ei peritä jos samana päivänä lääkärin vastaanottokäynti
Kliininen rasituskoee	X		
Endoskopia	X		
Sydämen ultraäänitutkimus	X		
Sternaalipunktio	X		
Lumbaalipunktio	X		
Tahdistinpoliklinikakäynti	X		
Muussa laitoksessa sisäänkirjoitettu potilas		X	Ko. laitos maksaa. Jos laitos on yksityinen, on selvítettävä, maksaako laitos vai potilas.
Sotilasvammalain piiriin kuuluva henkilö		X	Valtion tapaturmavirasto maksaa ko. vamman vuoksi tehdyt käynnit.
Rintamaveteraani, sotainvalidi		X	
Alle 18-vuotiaat		X	
Vankipotilas		X	Ao. vankila maksaa
Asevelvollinen		X	Ao. sotilaspiiri maksaa
Siviilipalvelumies		X	Ao. sijoituslaitos maksaa
Potilas poistuu ennen tutkimuksia		X	
Uusi käynti sen johdosta, että röntgen on ollut kiinni tai toimenpiteet ovat estyneet muusta vastaavasta syystä		X	
Epäonnistuneen toimenpiteen (esim. kipsaus) korjaus		X	
Samana syyn vuoksi kaksi käyntiä saman päivän aikana		X	Maksu 1 käynnistä
Eri poliklinikalla saman päivän aikana	X		Maksu molemmista käynneistä
Käynti sosiaalityöntekijän luona		X	

8.3.2022

Valmistavat toimenpiteet maksuttomaan tai maksulliseen tutkimukseen (esim. paksunsuolen tähystyksen esiohjaus)		X	Kuitenkin tutkimukseen liittyvät sellaiset lääkkeet ym. valmisteet, jotka potilaan on nautittava kotonaan, potilas ostaa itse apteekista
Tulohaastattelu		X	
Tutkimuskäynnit, joihin ei sisälly käyntiä lääkärin vastaanotolla (esim. spirometria, ambulatoirinen verenpainemittaus, allergiatesti)	X		Jos lisäksi eri päivänä käynti lääkärin vastaanotolla, tästä peritään uusi maksu
Neuropsykologinen testaus	X		Ei liity psykiatriseen tutkimukseen
Näkökenttätutkimus	X		
Ravitsemusterapeuttikäynti		X	
Neuvonta sairaalaan tulon tms. takia		X	
Uloskirjoitus ja poliklinikkakäynti samana päivänä	X		Peritään hoitopäivämaksu
Ryhmäkäynti			Maksu ensimmäisestä käynnistä

Sarjahoitokäynti	X		
Vakuutukset	X		Annetaan lasku, mikäli ei vakuutustodistusta
Hoitajan luona käynti			Maksut tästä ohjeesta ilmenevien periaatteiden mukaan
Sote-toimialan henkilökunnan työterveyshuollon piirissä olevan käynti	X		Työterveydenhuollon läheteellä tapahtuneista käynneistä ajanvaraus- tai päivystyspoliklinikoilla peritään potilaalta normaalit poliklinikkamaksut
Lääkärin luo tehty sarjahoitokäynti	X		
Psykiatrinen avohoito poliklinikalla		X	
Turvapaikan hakija		X	Potilaalla oltava todistus sijoituksesta Helsinkiin, vastaanottokeskus maksaa todelliset kustannukset
Pakolainen	X		Pääsääntöisesti maksaa itse, vaihtoehtoisesti laskutetaan lähettävää yksikköä